

Sygn. akt II Ca 1670/14

POSTANOWIENIE

Dnia 9 grudnia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Krakowie Wydział II Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Renata Stępińska
Sędziowie:	SO Katarzyna Serafin-Tabor (sprawozdawca) SO Grzegorz Buła

po rozpoznaniu w dniu 25 listopada 2014 roku w Krakowie

na rozprawie

sprawy z wniosku J. F.

przy uczestnictwie D. F. (1) i G. M.K.

o podział majątku dorobkowego

na skutek apelacji wnioskodawcy

od postanowienia Sądu Rejonowego dla Krakowa – Krowodrzy w Krakowie

z dnia 15 października 2013 r., sygnatura akt I Ns 1516/06/K

postanawia:

1. zmienić zaskarżone postanowienie w ten sposób, że:

- punktowi I litera b nadać brzmienie: „ruchomości: 2 sztuki grubych łańcuszków; 4 sztuki cienkich łańcuszków, 2 bransolety grube, 1 bransoletka cienka, 6 pierścionków małych, 4 pierścionki duże, 2 pary kolczyków dużych, 3 pary kolczyków małych, 1 sygnet, 5 sztuk wisiorzków (serduszko, krzyżyki, znak zodiaku, literki)”;

- punktowi III nadać brzmienie: ”przyznać ruchomości opisane w punkcie 1litera b na rzecz uczestniczki;”;

- w punkcie IV kwotę „152.500 zł (sto pięćdziesiąt dwa tysiące pięćset złotych)” zastąpić kwotą 156.340 zł (sto pięćdziesiąt sześć tysięcy trzysta czterdzieści złotych)”;

- w punkcie V kwotę „17.760,78 zł (siedemnaście tysięcy siedemset sześćdziesiąt złotych siedemdziesiąt osiem groszy) zastąpić kwotą „20.333,90 zł (dwadzieścia tysięcy trzysta trzydzieści trzy złote dziewięćdziesiąt groszy);

2. dalej idącą apelację oddalić;

3. stwierdzić, że wnioskodawca i uczestnicy ponoszą koszty związane ze swym udziałem w sprawie w postępowaniu odwoławczym.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Rejonowy ustalił, że w skład majątku wspólnego J. F., syna W. i S. oraz D. F. (1) z domu H., córki M. i Z., wchodzi: a) spółdzielcze lokatorskie prawo do lokalu mieszkalnego nr (...), położonego przy ul. (...) w K., o powierzchni użytkowej 64,10 m⁽²⁾, znajdującego się w zasobach Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w K., b) ruchomości: sztuce srebrne na 12 osób, maszynka elektryczna do mięsa (czerwona), ekspres do kawy (czerwony), robot kuchenny (biały), zestaw elektryczny (młynek do kawy i do cocktaili), czajnik bezprzewodowy elektryczny, krawalnica elektryczna, żelazko M. na parę (białe), odkurzacz Z. (zielony), wiatrak stojący (biały), zastawa stołowa ceramiczna na 12 osób, talerze ceramiczne, z d.(brąz), szklanki, zastawa produkcji niemieckiej na 6 osób z salaterkami, garnki emaliowane, niklowane, prasowalnica elektryczna (biała), półki do szafek kuchennych (białe), 3 komplety kluczy mechanicznych, śrubokręty, klucz francuski, wiertarka duża (jasnozielona oksydowana), 2 plastikowe pojemniki na narzędzia (ciemnopopielate), 3 szyby przyciemniane typu sekuritki na stoliki niklowane (brązowe), stojak niklowany z trzema szybami typu sekuritki, 6 szyb do segmentu (przezroczystych), 3 dywaniki ciemnoszare, 15 sztuk naczyń ozdobnych ze szkła (flakony, kufle, cukiernice, popielniczki), 6 kompletów bielizny pościelowej, obrusy i ręczniki, 2 sztuki kołder, 4 poduszki z puchu, obraz olejny Papieża, 2 sztuki grubych łańcuszków, 4 cienkie łańcuszki, 2 bransolety grube, 1 bransoletka cienka, 6 pierścionków małych, 4 pierścionki duże, 2 pary kolczyków dużych, 3 pary kolczyków małych, 1 sygnet, 5 sztuk wisiorów (serduszko, krzyżyki, znak zodiaku, literki), kamera P. (...), telewizor S. (...)-cali z pilotem, telewizor S. (...)-cali z pilotem, rosyjski telewizor turystyczny 8-cal (czarny), magnetowid S. z pilotem, odtwarzacz S., odtwarzacz O., wieża mała stereo z dwiema kolumnami głośnikowymi, zestaw stereofoniczny S. - złoty metalik (radio ze wzmacniaczem, magnetofon, dwie kolumny głośnikowe), komputer A. 500 - 1,5 MB, 40 sztuk kaset video, 116 sztuk dyskietek komputerowych, 20 sztuk kompakt dysków, 50 sztuk kaset magnetofonowych (punkt I); przyznał w drodze podziału majątku wspólnego spółdzielcze lokatorskie prawo do lokalu mieszkalnego nr (...), położonego przy ul. (...) w K., szczegółowo opisanego w punkcie I ppkt. a) niniejszego postanowienia na rzecz uczestniczki D. F. (1) (punkt II); przyznał w drodze podziału majątku wspólnego ruchomości opisane w punkcie I ppkt. b) na rzecz wnioskodawcy J. F. (punkt III); zasądził od uczestniczki D. F. (1) na rzecz wnioskodawcy J. F. kwotę 152.500zł tytułem spłaty, płatną w jednej racie w terminie dwóch tygodni od prawomocności postanowienia o podziale majątku, z ustawowymi odsetkami na wypadek uchybienia terminowi płatności (punkt IV); zasądził od uczestniczki D. F. (1) na rzecz wnioskodawcy J. F. kwotę 17.760,78 zł tytułem nakładów z majątku odrębnego wnioskodawcy J. F. na majątek wspólny stron, płatną w jednej racie w terminie dwóch tygodni od prawomocności postanowienia o podziale majątku, z ustawowymi odsetkami na wypadek uchybienia terminowi płatności (punkt V); nakazał wnioskodawcy J. F., aby w terminie 3 miesięcy od daty wpłaty przez uczestniczkę na wskazany przez niego rachunek bankowy kwot opisanych w punktach IV oraz V niniejszego postanowienia, wydał uczestniczce D. F. (1) lokal mieszkalny szczegółowo opisany w pkt I ppkt. a) postanowienia (punkt VI); ustalił, iż wnioskodawcy J. F. nie przysługuje prawo do lokalu socjalnego (punkt VII); nakazał ściągnąć od uczestniczki D. F. (1) na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Krakowa – Krowodrzy w Krakowie kwotę 1 072,65 zł tytułem nie pokrytych wydatków na opinie biegłych (punkt VIII); w pozostałym zakresie postępowanie umorzył (punkt IX) oraz stwierdził, że wnioskodawca i uczestnicy ponoszą koszty związane ze swoim udziałem w sprawie (punkt X).

Postanowienie to zapadło w następującym stanie faktycznym.

Wnioskodawca J. F. i uczestniczka D. F. (1) zawarli związek małżeński w dniu 21 lutego 1987 r. Małżeństwo stron rozwiązane zostało przez rozwód orzeczony przez Sąd Ontario w T. w dniu 25 listopada 1997 r. nr 97- (...) ze skutkiem na dzień 26 grudnia 1997 r. Orzeczenie zostało uznane za skuteczne na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej postanowieniem Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 27 lutego 2006 r. sygn. akt I Co 336/05. J. F. i D. F. (1) mają dwoje dzieci – córkę K., urodzoną (...) oraz syna O., urodzonego (...) W skład majątku wspólnego J. F. i D. F. (1) wchodzi spółdzielcze lokatorskie prawo do lokalu mieszkalnego nr (...), położonego przy ul. (...) w K., o powierzchni 64,10 m², znajdujące się w zasobach Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w K.. W skład majątku wspólnego J. F. i D. F. (1) wchodzi ruchomości: sztuce srebrne na 12 osób, maszynka elektryczna do mięsa (czerwona), ekspres do kawy (czerwony), robot kuchenny (biały), zestaw elektryczny (młynek do kawy i do cocktaili), czajnik bezprzewodowy elektryczny, krawalnica elektryczna, żelazko M. na parę (białe), odkurzacz Z. (zielony), wiatrak stojący (biały), zastawa

stołowa ceramiczna na 12 osób, talerze ceramiczne, z d.(brąz), szklanki, zastawa produkcji niemieckiej na 6 osób z salaterkami, garnki emaliowane, niklowane, prasowalnica elektryczna (biała), półki do szafek kuchennych (białe), 3 komplety kluczy mechanicznych, śrubokręty, klucz francuski, wiertarka duża (jasnozielona oksydowana), 2 plastikowe pojemniki na narzędzia (ciemnopopielate), 3 szyby przyciemniane typu sekuritki na stoliki niklowane (brązowe), stojak niklowany z trzema szybami typu sekuritki, 6 szyb do segmentu (przezroczystych), 3 dywaniki ciemnoszare, 15 sztuk naczyń ozdobnych ze szkła (flakony, kufle, cukiernice, popielniczki), 6 kompletów bielizny pościelowej, obrusy i ręczniki, 2 sztuki kołder, 4 poduszki z puchu, obraz olejny Papieża, 2 sztuki grubych łańcuszków, 4 cienkie łańcuszki, 2 bransolety grube, 1 bransoletka cienka, 6 pierścionków małych, 4 pierścionki duże, 2 pary kolczyków dużych, 3 pary kolczyków małych, 1 sygnet, 5 sztuk wisiorów (serduszko, krzyżyki, znak zodiaku, literki), kamera P. (...), telewizor S. (...)-cali z pilotem, telewizor S. (...)-cali z pilotem, rosyjski telewizor turystyczny 8-cal (czarny), magnetowid S. z pilotem, odtwarzacz S., odtwarzacz O., wieża mała stereo z dwiema kolumnami głośnikowymi, zestaw stereofoniczny S. - złoty metalik (radio ze wzmacniaczem, magnetofon, dwie kolumny głośnikowe), komputer A. 500 - 1,5 MB, 40 sztuk kaset video, 116 sztuk dyskietek komputerowych, 20 sztuk kompakt dysków, 50 sztuk kaset magnetofonowych. Wartość spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu mieszkalnego nr (...), położonego przy ul. (...) w K., znajdującego się w zasobach Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w K. wynosi 305 000,00 zł. Łączna wartość ruchomości wchodzących w skład majątku wspólnego J. F. i D. F. (1) wynosi 29 120,00 zł. Wnioskodawca J. F. jest członkiem Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w K. od dnia 11.01.1985 r., zarejestrowanym pod numerem (...). Do 1992 r. małżonkowie J. i D. F. (2) mieszkali w wynajmowanych lokalach. W dniu 15 listopada 1992 r. wnioskodawca otrzymał od Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w K. przydział spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu mieszkalnego nr (...), położonego przy ul. (...) w K. Wymagany wkład mieszkaniowy wynosił 105 000 000 zł (milionów starych złotych). Tytułem częściowego wkładu mieszkaniowego wnioskodawca wpłacił do spółdzielni kwotę 100 726 700 zł (milionów starych złotych), zaś kwota 4 303 400 zł (milionów starych złotych) została przekazana spółdzielni po likwidacji ksiąteczki mieszkaniowej (...), do której wyłączne uprawnienia posiadał J. F.. Środki pieniężne wpłacone do spółdzielni tytułem częściowego wkładu mieszkaniowego stanowiły 28,2% kosztu budowy mieszkania. Lokal mieszkalny nr (...), położony przy ul. (...) w K. został obciążony spłatą kredytu mieszkaniowego zaciągniętego przez Spółdzielnię Mieszkaniową (...) w K. na jego budowę. Wnioskodawca J. F. dokonywał regularnych spłat rat kredytu wraz ze skapitalizowanymi odsetkami. W latach 1998-2002 J. F. tytułem spłaty przedmiotowego kredytu wpłacił na rzecz spółdzielni łącznie kwotę 10 416,81 zł, w latach 2003-2009 wpłacił łącznie kwotę 14 468,64 zł, zaś w latach 2010-2012 wpłacił łącznie kwotę 7 134,36 zł. Wnioskodawca J. F. ma 64 lata. Przed zawarciem związku małżeńskiego z uczestniczką D. F. (1) wnioskodawca był żonaty z A. F.. Wnioskodawca w okresie od 1 lipca 1967 r. do 31 sierpnia 1985 r. był zatrudniony w (...) S.A. Firmie (...) w K. na stanowisku asystenta i starszego asystenta w pełnym wymiarze czasu pracy. W latach 1975-1977 oraz w latach 1979-1985 wnioskodawca pracował na kontrakcie w Libii. Wnioskodawca J. F. obecnie jest rencistą i miesięcznie otrzymuje kwotę 1 486,00 zł netto tytułem renty, a oprócz tego pracuje dorywczo, uzyskując z tego tytułu miesięczny dochód w wysokości około 800 zł netto. W okresie od 01.03.2006 r. do 31.03.2009 r. wnioskodawca był zatrudniony jako pracownik ochrony na pełnym etacie, uzyskując miesięcznie wynagrodzenie 899,10 zł brutto plus premia uznaniowa. J. F. pomagał swojej żonie D. F. (1) przy prowadzeniu przez nią działalności gospodarczej. Wnioskodawca nie ma oszczędności. Z pierwszego małżeństwa z A. F., wnioskodawca ma córkę A. H.. Uczestniczka D. F. (1) ma 49 lat. W chwili zawarcia związku małżeńskiego z wnioskodawcą J. F., aż do 1996 r. uczestniczka prowadziła własną działalność gospodarczą. W okresie od 1988 do 1992 roku uczestniczka pracowała na bazarze T. - posiadała stoiska, w których sprzedawała odzież oraz artykuły spożywcze. Interes przynosił spory dochód. W 1990 r. uczestniczka wyjechała do Kanady do swojej rodziny na okres 15 miesięcy. W 1992 r. D. F. (1) wraz ze współniczką M. Ź. wydzierżawiła od Spółdzielni Handlowej (...) w K. pawilon gastronomiczny przy B., w którym obie kobiety prowadziły kawiarnię (...). J. F. był pełnomocnikiem swojej żony w zakresie prowadzonej działalności gospodarczej i pomagał jej przy prowadzeniu kawiarni. W 1996 r. D. F. (1) wraz z dziećmi – O. i K. wyjechała do Kanady, gdzie mieszka do dnia dzisiejszego. Przed wyjazdem z Polski D. F. (1) przekazała swej współniczce M. Ź. kawiarnię (...). Od czasu wyjazdu, uczestniczka odwiedziła Polskę jeden raz. Uczestniczka D. F. (1) posiada oszczędności zdeponowane w Grupie (...)C. (...). W lokalu mieszkalnym nr (...), położonym przy ul. (...) w K. zamieszkuje wnioskodawca J. F., który ponosi w całości opłaty naliczane przez Spółdzielnię Mieszkaniową (...) w K. związane z użytkowaniem lokalu oraz

uiszcza opłaty za media. Na wniosek J. F., w dniu 22 maja 1997 r. D. F. (1), O. F., K. F. zostali wymeldowani z lokalu nr (...) przy ul. (...) w K..

W rozważaniach prawnych Sąd Rejonowy podniósł, iż spółdzielcze lokatorskie prawo do lokalu mieszkalnego nr (...) położonego w K. przy ul. (...), o powierzchni 64,10 m², pozostające w zasobach Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w K. oraz związany z tym prawem wkład o wartości 305.000 zł stanowi majątek wspólny stron albowiem częściowy wkład związany z mieszkaniem w kwocie 100.726.700 starych zł strony wpłaciły z majątku wspólnego, zaś wpłacona do spółdzielni kwota 4.303.400 starych zł pochodziła ze zlikwidowanej księżeczki mieszkaniowej, stanowiącej majątek odrębny wnioskodawcy J. F.. Ponadto przydział spornego lokalu mieszkalnego nastąpił w trakcie trwania małżeństwa stron w 1992 roku. Podał, że w skład majątku wspólnego stron wchodzi także ruchomości zakupione w czasie trwania związku małżeńskiego, zwłaszcza elementy wyposażenia domu, objęte wykazem sporządzonym przez wnioskodawcę. Sąd Rejonowy przyjął, iż wartość tych przedmiotów wynosi 29.120 zł, zgodnie z twierdzeniami J. F.; wartość tych przedmiotów nie była przez uczestniczkę kwestionowana. D. F. (1) nie domagała się szacowania tych ruchomości wskazując, iż uległy zużyciu zaś wnioskodawca podał, że nie znajduje się w ich posiadaniu. Wobec tego Sąd Rejonowy przyjął ich wartość wedle wyceny J. F., pomijając jedynie pozycję nr 4 (bielizna) o wartości 1000 zł, i uznając, iż osobiste ubrania wnioskodawcy nie wchodzi w skład majątku wspólnego. Sąd Rejonowy miał przy tym na względzie, iż niewątpliwie rzeczy te w istocie uległy zużyciu na przestrzeni lat od ustania wspólności ustawowej i ich aktualna rzeczywista wartość może odbiegać od tej wskazanej przez J. F.. Dlatego, z uwagi na zaszciości czasowe, stanowisko stron i bardzo duże prawdopodobieństwo nieprawidłowego zidentyfikowania większości z tych przedmiotów, odstąpiono od ich przeszacowania. Brak było podstaw do uznania, iż w skład majątku dorobkowego stron wchodzi równowartość korzyści uzyskanych przez uczestniczkę ze sprzedaży przedsiębiorstwa – kawiarni (...). D. F. (1) pozbyła się udziałów w kawiarni w 1996 roku przed wyjazdem do Kanady, czyli jeszcze w trakcie trwania związku małżeńskiego stron, przy czym nie zostało wykazane zgodnie z art. 6 k.c., aby po zbyciu kawiarni pozostał jakiś majątek – ekwiwalent podlegający podziałowi. Odnośnie podziału majątku Sąd Rejonowy wskazał, że uczestniczka konsekwentnie wносиła o przyznanie na jej rzecz spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu mieszkalnego przy ul. (...) za spłatą na rzecz wnioskodawcy, na co ostatecznie przystał J. F.. Sąd Rejonowy zdecydował o przyznaniu uczestniczce spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu mieszkalnego nr (...) o powierzchni 60,10 m² położonego w K. przy ul. (...), pozostającego w zasobach Spółdzielni Mieszkaniowej (...) o wartości 305.000 zł z uwagi na fakt, D. F. (1) zamierza wrócić do Polski i zamieszkać w nim oraz mając na względzie brak możliwości spłaty uczestniczki przez wnioskodawcę na wypadek przyznania mu w/w lokalu. Sąd Rejonowy przyznał na wyłączną własność wnioskodawcy J. F. wszystkie ruchomości stanowiące wyposażenie tego lokalu i opisane w punkcie I pkt b postanowienia, w związku z faktem, iż to wnioskodawca był ich dysponentem od chwili wyprowadzenia się i wyjazdu D. F. (1) do Kanady. Przyznając uczestniczce składnik majątkowy o wartości 305.000 zł, Sąd Rejonowy zasądził od D. F. (1) na rzecz wnioskodawcy kwotę 152.500 zł tytułem spłaty, płatną w jednej racie w terminie dwóch tygodni od prawomocności postanowienia o podziale majątku, z ustawowymi odsetkami na wypadek uchybienia terminu płatności. Zasadzając spłatę na rzecz J. F. Sąd Rejonowy nie uwzględnił wartości przyznanych mu ruchomości, tj. kwoty 29.120 zł uznając, iż ustalona wartość rzeczy ruchomych jest czysto hipotetyczna i nie odzwierciedlająca rzeczywistej wartości majątku wspólnego stron. Ponadto zasądził od uczestniczki na rzecz wnioskodawcy kwotę 17.760,78 zł tytułem zwrotu poczynionych przez J. F. w trakcie i po ustaniu wspólności ustawowej małżeńskiej nakładów z majątku odrębnego na majątek wspólny. Kwota ta obejmuje kwotę 1.750,88 zł, stanowiącą procentową równowartość połowy wpłaconego przez wnioskodawcę częściowego wkładu mieszkaniowego (4.303.400 zł - milionów starych złotych) pochodzącego ze zlikwidowanej księżeczki mieszkaniowej, w odniesieniu do aktualnej wartości spółdzielczego lokatorskiego prawa do tego lokalu (koszt budowy mieszkania nr (...) to 372 530 500 zł (przed denominacją) z czego kwota 4 303 400 zł stanowi 1,15%, zaś 1.750,88 zł to $\frac{1}{2} \times 1,15\%$ z aktualnej wartości prawa do lokalu ustalonej w opinii uzupełniającej biegłego M. N.). Pozostała część to $\frac{1}{2}$ kosztów poniesionych przez wnioskodawcę w związku ze spłatą kredytu z odsetkami po ustaniu wspólności ustawowej małżeńskiej tj. w latach 1998-2012, tj. kwota łącznie 32.019,81 zł : 2 = 16.009,90 zł). Razem daje to kwotę 17.760,78 zł (1 750,88 zł plus 16 009,90 zł). W ocenie Sądu Rejonowego brak było podstaw do waloryzacji ww. kwoty zasądzonej tytułem zwrotu nakładów z majątku osobistego J. F.. Jeśli chodzi o kwotę stanowiącą wpłacony wkład po zlikwidowaniu księżeczki mieszkaniowej, to „uaktualnienie” tej kwoty nastąpiło poprzez obliczenie aktualnej wysokości wkładu w stosunku do aktualnej, na czas orzekania,

wartości prawa do lokalu, zaś kwoty spłacanego kredytu zostały rozliczone według wartości nominalnych, gdyż w latach 1998-2012, kiedy spłaty następowały, nie można mówić o nadzwyczajnej zmianie siły nabywczej pieniądza czy też o nadzwyczajnej zmianie stosunków, uzasadniających waloryzację sądową. Sąd Rejonowy uznał, że żądanie wnioskodawcy „rozliczenia” ponoszonych przez niego opłat do spółdzielni mieszkaniowej za korzystanie z lokalu oraz rachunków za media było całkowicie bezpodstawne gdyż poza sporem było, iż wyłącznie wnioskodawca jest beneficjentem korzyści samodzielnego zajmowania lokalu przy ul. (...), to tylko J. F. winien uiszczać wszelkie opłaty do spółdzielni związane z lokalem oraz opłaty za zużyte przez siebie media. W ocenie Sądu Rejonowego zarówno wnioskodawca jak i uczestniczka posiadają możliwości zapewnienia sobie lokalu mieszkalnego we własnym zakresie. Wnioskodawca dysponując bowiem kwotą 170.260,78 zł może ją spożytkować na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych. Brak jest zatem podstaw do przyznania J. F. prawa do lokalu socjalnego. Jednocześnie Sąd Rejonowy nakazał wnioskodawcy wydanie uczestniczce lokalu mieszkalnego nr (...), położonego przy ul. (...) w K. w terminie 3 miesięcy od daty wpłaty przez uczestniczkę na wskazany przez niego rachunek bankowy kwot opisanych w punktach IV oraz V niniejszego postanowienia. Wskazany termin wydania lokalu, zdaniem Sądu rejonowego, zmobilizuje D. F. (1) do spłacenia wnioskodawcy, zaś J. F. umożliwi znalezienia lokalu zapewniającego potrzeby mieszkaniowe. Sąd Rejonowy nie wyrzekł, mimo żądania wnioskodawcy o członkostwie J. F. W SM (...) w K., gdyż materia ta pozostaje poza zakresem niniejszego postępowania, a dotyczy również praw innego podmiotu, a mianowicie spółdzielni mieszkaniowej. Wobec faktu, że w toku postępowania strony zgodnie podały, iż żadna z nich nie żąda ustalenia nierównych udziałów w majątku dorobkowym, dlatego uznając te oświadczenia za zgodne cofnięcie wniosku, Sąd Rejonowy w trybie art. 355 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. umorzył postępowanie w tym zakresie. O kosztach postępowania Sąd Rejonowy orzekł na podstawie art. 520 § 1 k.p.c.

Apelację wniósł wnioskodawca zaskarżając postanowienie w zakresie punktów Ib, III i IX. Zarzucił mu:

- naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez oparcie rozstrzygnięcia na błędnej i niepełnej ocenie przeprowadzonych w sprawie dowodów, na skutek którego to naruszenia doszło do błędnych ustaleń stanu faktycznego polegających na: bezzasadnym przyjęciu, że w skład majątku wspólnego stron wchodzi ruchomości wskazane w pkt I b postanowienia podczas gdy postępowanie dowodowe wykazało, że ruchomości te zostały zabrane ze wspólnie zajmowanego mieszkania przez uczestniczkę w 1996 roku; bezzasadnym przyjęciu, że uczestniczka nie uzyskała żadnych korzyści w chwili zbycia udziału w kawiarni, podczas gdy z prawidłowo ustalonego stanu faktycznego wynikało, że kawiarnia została sprzedana przez uczestniczkę na rzecz M. Ż.;
- błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia polegający na bezzasadnym przyjęciu, że wnioskodawca dokonywał spłaty kredytu w latach 1998 -2012 , podczas gdy w rzeczywistości do dnia dzisiejszego spłaca kredyt w wysokości 215 zł miesięcznie;
- naruszenie przepisów prawa procesowego, art. 227 k.p.c. polegające na bezpodstawnym oddaleniu wniosku dowodowego wnioskodawcy w zakresie dowodu z opinii biegłego ds. szacowania wartości składników majątku co miało wpływ na wynik sprawy, gdyż Sąd Rejonowy nie przeprowadził postępowania dowodowego w zakresie istotnym dla rozstrzygnięcia w przedmiocie wartości sprzedanej przez uczestniczkę kawiarni;
- naruszenie przepisów postępowania, art. 567 § 3 k.p.c. w zw. z art. 686 k.p.c. polegające na nieuzasadnionym przyznaniu połowy wartości nakładów poniesionych z majątku osobistego wnioskodawcy na majątek wspólny według stanu na koniec 2012 roku, podczas gdy należało przyjąć stan czynnej masy majątkowej na dzień orzekania o podziale;
- naruszenie przepisów postępowania, art. 235 § 1 k.p.c. podlegające na nieuzasadnionym przyznaniu przez sąd orzekający waloru wyższej mocy dowodowej zeznaniom uczestniczki złożonym w konsultacji w Kanadzie, niż zeznaniom wnioskodawcy i świadków przesłuchiwanych bezpośrednio przez sąd, podczas gdy zgodnie z zasadą bezpośredniości sąd powinien z większą ostrożnością oceniać dowody przeprowadzone z pominięciem obecności składu orzekającego w miejscu przeprowadzenia dowodu.

Podnosząc powyższe zarzuty domagał się zmiany zaskarżonego postanowienia oraz zasądzenia na swoją rzecz od uczestniczki kosztów postępowania.

Sąd Okręgowy dodatkowo ustalił, że:

W 2013 roku wnioskodawca dokonał spłaty rat kredytu wraz z odsetkami w wysokości 2.553,07 zł, natomiast w 2014 roku w wysokości 2.593,18 zł.

Dowód: zaświadczenia (k. 770, 802)

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Apelacja skutkowałą częściową zmianą zaskarżonego rozstrzygnięcia.

Na wstępie należy wskazać, że Sąd Okręgowy zaakceptował ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Rejonowy i przyjął je za podstawę rozstrzygnięcia apelacyjnego za wyjątkiem ustalenia, że w skład majątku wspólnego stron wchodzi inne niż biżuteria ruchomości opisane w punkcie Ib postanowienia. Odnośnie biżuterii uczestniczka zeznając wskazała, że zabrała ją z mieszkania albowiem należała ona do niej (k. 472). Nie ma natomiast żadnych dowodów, z których wynikałoby, że pozostałe ruchomości wskazane w punkcie Ib postanowienia nadal istnieją. Co do zasady przedmiotem postępowania o podział jest majątek, który był objęty wspólnością majątkową i istniał w dacie jej ustania. Ruchomości i nieruchomości wchodzące w skład majątku w tej dacie muszą jednak istnieć w dacie dokonywania podziału, bowiem decydujące znaczenie dla rozstrzygnięcia mają okoliczności istniejące w dacie zamknięcia rozprawy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 czerwca 2013 roku, II CSK 583/12, niepubl., LEX nr 1375148). Skoro nie ma dowodów, że powyższe ruchomości, za wyjątkiem biżuterii, nadal istnieją to nie można uznać, że wchodzi w skład majątku wspólnego stron a w konsekwencji, że podlegają podziałowi. Z tych przyczyn Sąd Okręgowy z punktu Ib zaskarżonego postanowienia wyeliminował te ruchomości. Wobec przyznania przez uczestniczkę, że zabrała biżuterię oraz braku zanegowania przez nią zarówno listy jak i wartości poszczególnych pozycji wskazanych przez wnioskodawcę sąd uznał powyższe za okoliczności bezsporne, przyznał je w całości uczestniczce (zmieniając punkt III) zasądzając od niej na rzecz wnioskodawcy połowę wartości tych ruchomości (3840 zł) jako spłatę.

Należy dalej wskazać, że teza wnioskodawcy, iż uczestniczka opuszczając Polskę w 1996 roku zabrała ze sobą pozostałe ruchomości nie znalazła potwierdzenia w materiale dowodowym sprawy ponieważ uczestniczka ani żaden z słuchanych świadków tej okoliczności nie potwierdził. Okoliczność taka nie wynika także z postanowienia o przedmiocie dowodów rzeczowych (k. 16) wydanego przez prokuratora Prokuratury Rejonowej K. K. w K.. Z postanowienia tego wynika jedynie tyle, że uczestniczka była podejrzana o popełnienie przestępstwa kradzieży na szkodę wnioskodawcy. W oparciu o ten dowód nie można natomiast ustalić, że ruchomości tam opisane rzeczywiście zostały ukradzione przez uczestniczkę. Wobec tego nie było podstaw do czynienia ustaleń, że przedmioty te zostały zabrane przez uczestniczkę i, że w ten sposób doszło do uszczuplenia majątku wspólnego stron. Konsekwencją powyższego musi być stwierdzenie, że wnioskodawca nie może domagać się rozliczenia wartości tych przedmiotów w niniejszym postępowaniu bowiem nie wykazał, że zostały one zabrane a następnie sprzedane przez uczestniczkę. Twierdzenia wnioskodawcy, że uczestniczka sprzedała M. Ż. kawiarnię również nie znalazły potwierdzenia w materiale dowodowym sprawy. Wskazane w apelacji zeznania świadków Z. H., M. K. i J. W. zostały prawidłowo ocenione przez Sąd Rejonowy. Apelacja nie wykazała, aby ocena tych zeznań była sprzeczna z zasadami logiki, kojarzenia faktów i prawidłowego rozumowania. Wobec tego uznać należy, że zarzut apelacji dotyczący błędnej oceny tych dowodów stanowi jedynie głośną polemikę a sama ocena tych dowodów pozostaje pod ochroną art. 233 k.p.c. Jedynie na marginesie dostrzec trzeba, że zeznania te wskazują na fakt sprzedaży kawiarni jednakże świadkowie nie mieli żadnej wiedzy odnośnie szczegółów tej transakcji, a wiedzę w tym zakresie czerpali z przekazu od innych osób. Stąd też nie można na ich podstawie czynić stanowczych ustaleń, że fakt sprzedaży w istocie miał miejsce. W świetle powyższych uwag zarzut obrazy art. 227 k.p.c. nie był uzasadniony. Skoro postępowanie dowodowe nie wykazało faktu zbycia przez uczestniczkę kawiarni, to słusznie przyjął Sąd Rejonowy, że nie było podstaw do przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego na okoliczność ustalenia wartości tejże kawiarni. Zarzut naruszenia art. 235 § 1 k.p.c. był bezzasadny.

Rzeczą faktu pozostaje, że uczestniczka mieszka w Kanadzie i w związku z tym nie mogła zostać przesłuchana przez Sąd Rejonowy. W tym stanie rzeczy celem odebrania zeznań od uczestniczki Sąd Rejonowy zasadnie zwrócił się do konsulatu w T.. Złożone tam przez uczestniczkę zeznania mają taki sam walor dowodowy jak zeznania składane przez wnioskodawcę i świadków bezpośrednio przed Sądem Rejonowym. Zeznania te zostały prawidłowo ocenione a wnioskodawca w apelacji nie wykazał żadnych uchybień w tym zakresie, których miałby dopuścić się Sąd Rejonowy. Podkreślić należy, że domeną sądu pierwszej instancji jest ocena materiału dowodowego. Sąd odwoławczy dokonuje natomiast kontroli czy ocena ta została przeprowadzona w sposób prawidłowy. Jak już wyżej zostało wskazane, ocena dowodów pozostaje pod ochroną art. 233 k.p.c. a na podstawie dowodów przeprowadzonych w sprawie nie sposób ustalić, o co postuluje wnioskodawca, że kawiarnia została zbyta przez uczestniczkę na rzecz M. Ż. i, że w związku z tą hipotetyczną transakcją uczestniczka otrzymała środki finansowe, które powinny zostać rozliczone w niniejszym postępowaniu. Przechodząc do zarzutu obraży art. 567 § 3 k.p.c. w zw. z art. 686 k.p.c. rację należy przyznać apelacji, że rozliczenie stron powinno nastąpić według stanu na dzień orzekania. Jednakże Sąd Rejonowy wydając zaskarżone postanowienie nie miał wiedzy, że wnioskodawca nadal spłaca raty kredytu a także jaka jej wysokość tych rat. Zatem na chwilę wydania orzeczenia rozstrzygnięcie w zakresie ostatecznego rozliczenia stron było prawidłowe. Dopiero na etapie postępowania apelacyjnego wnioskodawca przedłożył dwa zaświadczenia za lata 2013 – 2014, z których wynika, że nadal spłaca kredyt a także znana jest wysokość spłaconego w tych latach kredytu. Przyjając należy możliwość zgłoszenia w postępowaniu odwoławczym żądania rozliczenia wydatków poniesionych przez jedną ze stron na rzecz wspólną za okres następujący po wydaniu postanowienia przez sąd pierwszej instancji. Stosownie do treści art. 383 k.p.c. w postępowaniu apelacyjnym dopuszczalne jest rozszerzenie żądania o świadczenia za dalsze okresy. Przepis dotyczy wprawdzie żądania pozwu wniesionego w trybie procesowym, ale z mocy odesłania z art. 13 § 2 k.p.c. jego odpowiednie stosowanie w postępowaniu nieprocesowym musi prowadzić do przyzwolenia każdemu uczestnikowi na rozszerzenie jego żądania w toku postępowania apelacyjnego. Zauważyć należy, że zgodnie z art. 618 § 3 k.p.c. stosowanym w sprawach o podział majątku wspólnego na skutek odesłania zawartego w przepisach art. 567 § 3 k.p.c. i 688 k.p.c. po zapadnięciu prawomocnego postanowienia o zniesieniu współwłasności uczestnik nie może już dochodzić roszczeń określonych w paragrafie pierwszym tego przepisu, wynikających z posiadania rzeczy, w tym więc roszczeń z tytułu poczynionych nakładów czy wydatków na rzecz wspólną. Na gruncie tej sprawy oznacza to, że wnioskodawca, który takiego żądania nie zgłosiłby w postępowaniu odwoławczym, bezpowrotnie by je utracił. Takiego stanu rzeczy zaaprobować jednak nie można. W judykaturze o dopuszczalności zgłoszenia tego rodzaju żądaniu w postępowaniu odwoławczym ale pod warunkiem zgłoszenia żądania za wcześniejsze okresy przed sądem pierwszej instancji wypowiedział się Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 27 czerwca 1969 roku, III CZP 34/69, OSP 1970/3/94. Biorąc powyższe pod uwagę Sąd Okręgowy uznał, że wnioskodawca może w postępowaniu odwoławczym domagać się dalszego rozliczenia uiszczonych przez siebie rat kredytu za lata 2013 – 2014. W okresie tym łącznie uiścił kwotę 5.146,25 zł. Wobec tego uczestniczka obowiązana jest z tego tytułu zwrócić na jego rzecz połowę tej wartości, czyli kwotę 2.573,12 zł. Łącznie zatem tytułem nakładów z majątku odrębnego wnioskodawcy na majątek wspólny stron uczestniczka winna zwrócić wnioskodawcy kwotę 20.333,90 zł, na którą złożyła się kwota 17.760,78 zł zasądzona przez Sąd Rejonowy w punkcie V powiększona o kwotę 2.573,12 zł.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. zmienił zaskarżone postanowienie orzekając jak w punkcie 1 postanowienia. W pozostałym zakresie apelację jako bezzasadną oddalił na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. – punkt 2 sentencji.

O kosztach postępowania odwoławczego orzekł Sąd Okręgowy na podstawie art. 520 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. i art. 13 § 2 k.p.c. uznając, że w sprawie nie zachodzą podstawy do odstępowania od ogólnej zasady orzekania o kosztach postępowania nieprocesowego.